

Europski prostor priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj

Emita Blagdan
Agencija za znanost i visoko obrazovanje
Republika Hrvatska

Informativna radionica za natječaj EK za dodjelu ECTS/DS oznaka

Zagreb, 28. svibnja 2013. godine

Agencija za mobilnost i programe Europske unije i Hrvatska stručna skupina za Bolonjski proces

Sadržaj prezentacije

- kontekst europske javne politike visokog obrazovanja
- hrvatski sustav visokog obrazovanja
- hrvatski pravni okvir za priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija (IVK)
- Nacionalni ENIC/NARIC ured
- postupak priznavanja IVK
- Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO)

Europska javna politika visokog obrazovanja (i)

Priznavanje inozemnih kvalifikacija – jedan od ključnih elemenata europske politike visokog obrazovanja

Bolonjski proces – 48 država:

- ✓ povećanje atraktivnosti
- ✓ povećanje transparentnosti
- ✓ povećanje mobilnosti
- ✓ povećanje zapošljivosti
- ✓ jačanje priznavanja
- ✓ reforma sustava kvalifikacija
- ✓ VO kao javno dobro i javna odgovornost
- ✓ uključenost studenata
- ✓ osiguravanje kvalitete u VO (ENQA, EQAR)
- ✓ cjeloživotno učenje

Europska javna politika visokog obrazovanja (ii)

Konvencija o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe, Lisabonska konvencija (53 države potpisnice) + razne preporuke i dobra praksa

- ✓ akademsko / *de jure* (regulirane profesije) / *de facto* stručno priznavanje
- ✓ mreža ENIC i NARIC centara
 - olakšava pristup pouzdanim i ispravnim obavijestima o visokoškolskom sustavu i kvalifikacijama zemlje u kojoj je smješten
 - olakšava pristup obavijestima o visokoškolskim sustavima i kvalifikacijama drugih stranaka
 - daje savjete ili obavijesti o pitanjima priznavanja i vrednovanja kvalifikacija, u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima ili pravilima
- ✓ uzima se u obzir isključivo stupanj postignutih znanja, vještina i kompetencija, bez usporedbe nastavnih programa

Osnovna načela Lisabonske konvencije

- ✓ omogućavanje jednakog pristupa vrednovanju svim strankama po osnovi postignutih ZNANJA I VJEŠTINA
- ✓ obavljanje postupka priznavanja u definiranom roku
- ✓ BURDEN OF PROOF – ukoliko zahtjev ne ispunjava uvjete, tijelo koje obavlja priznavanje dužno je podastrijeti dokaze o istima
- ✓ SUBSTANTIAL DIFFERENCES – pozitivno načelo vrednovanja, ukoliko se ne utvrdi postojanje bitnih razlika među obrazovnim programima
- ✓ ENIC i NARIC uredi dužni su olakšavati pristup pouzdanim obavijestima o nacionalnom te inozemnim visokoškolskim sustavima i kvalifikacijama, davati savjete i obavijesti o pitanjima priznavanja i vrednovanja kvalifikacija, u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima
- ✓ priznavanje inozemnih kvalifikacija ne stvara nikakva statusna prava, niti dodjeljuje akademske stupnjeve, nazive ili bilo kakve druge titule, što je moguće urediti posebnim zakonima
- ✓ transparentnost kriterija za priznavanje

Unutarnje tržište EU – priznavanje stručnih kvalifikacija

Direktiva 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija

- ✓ *de jure* priznavanje stručnih kvalifikacija za potrebe obavljanja reguliranih profesija za državljane EU – u nadležnosti profesionalnih udruga, odnosno nadležnih ministarstava
- ✓ u mnogim državama članicama EU, NARIC uredi imaju važnu ulogu u provedbi načela Direktive

Pravni i *policy* okvir za priznavanje kvalifikacija u RH

- ✓ studijski programi usklađeni s bolonjskim razinama
- ✓ binarni sustav
- ✓ ECTS
- ✓ usvojeni principi Lisabonske konvencije
- ✓ izmjena sustava priznavanja obrazovnih kvalifikacija – Zakon o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija
- ✓ snažna uloga Nacionalnog ENIC/NARIC ureda
- ✓ osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju – Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) – Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i VO
- ✓ NISVOZ
- ✓ državna matura
- ✓ HKO (CROQF)

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, AZVO (i)

- samostalna javna institucija
- započela s radom 2005. godine
- neovisno, poštujući europske standarde i smjernice te međunarodnu praksu obavlja poslove utvrđene Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te Zakonom o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija
- punopravna članica – ENQA, EQAR, CEENQA, ECA, INQAAHE

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, AZVO (ii)

Provodi vanjsko osiguravanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju kroz sljedeće postupke:

- inicijalnu akreditaciju za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja te znanstvene djelatnosti
- inicijalnu akreditaciju za izvođenje studijskog programa na privatnim visokim učilištima, javnim visokim školama i veleučilištima (uz izuzetak javnih sveučilišta)
- reakreditaciju
- vanjsku neovisnu periodičnu prosudbu unutarnjeg sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete (*audit*)
- tematsko vrednovanje

Agencija za znanost i visoko obrazovanje

AZVO (iii)

- prikuplja i obrađuje podatke o sustavu znanosti i visokog obrazovanja i drugim sustavima s kojima je znanost i visoko obrazovanje u međuovisnosti
- provodi postupak stručnog priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija (Nacionalni ENIC/NARIC ured)
- pruža informacije o uvjetima upisa na visoka učilišta u RH i objedinjuje podatke o ispunjavanju uvjeta za upis kandidata na visoka učilišta na temelju kojih visoka učilišta upisuju studente na studijske programe (Središnji prijavni ured)
- obavlja poslove povezivanja i uključivanja u međunarodna udruženja i mreže koje se bave osiguravanjem kvalitete u sustavu znanosti i visokog obrazovanja
- radi na poticanju razvoja znanstvenih vještina, znanja i istraživanja o sustavu kvalitete znanosti i visokog obrazovanja u RH i provodi sustavne edukacijske aktivnosti na nacionalnoj razini (npr. edukacija članova stručnih tijela u postupcima vrednovanja u okviru vanjskog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete)

Priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u RH

Formalno potvrđivanje vrijednosti inozemne kvalifikacije koju je izdalo nadležno tijelo, a s obzirom na omogućavanje pristupa obrazovanju i/ili zapošljavanju (za razliku od ex. *nostrifikacije*, postupka priznavanja potpune istovrijednosti s odgovarajućom domaćom kvalifikacijom).

– u obzir se uzima isključivo stupanj postignutih znanja vještina i kompetencija koji je stečen kvalifikacijom, bez usporedbe nastavnih programa.

Lisabonska konvencija (Konvencija o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe), 1997 (Ugovor Vijeća Europe br. 165) - RH ratificirala 2002. godine.

Zakonski okvir za priznavanje IVK

- Lisabonska konvencija (Konvencija o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe), 1997. (Ugovor Vijeća Europe br. 165)
- Zakon o potvrđivanju Konvencije o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u području Europe (Narodne novine, Međunarodni ugovori, br: 9/2002 i 15/2002)
- Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07 i 45/09)
- Zakon o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (Narodne novine, br. 158/2003, 198/2003, 138/2006 i 045/2011.)
- Kriteriji za vrednovanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija AZVO-a, 2008.
- Pravilnik o visini naknade i oslobođenjima od plaćanja naknade za troškove postupka priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i razdoblja studija (Narodne novine 60/2005, 10/2008)

Vrste priznavanja inozemnih visokoškolskih u RH

- *akademsko priznavanje* (u svrhu nastavka obrazovanja u RH) – u nadležnosti sveučilišta, veleučilišta i visokih škola
- *stručno priznavanje* (u svrhu pristupa tržištu rada u RH) – u nadležnosti AZVO
- *priznavanje razdoblja studija* (radi završavanja visokoškolskog obrazovanja u RH nakon započetog studija u inozemstvu) – u nadležnosti sveučilišta, veleučilišta i visokih škola

Vrste priznavanja inozemnih visokoškolskih u RH

- *akademsko priznavanje* (u svrhu nastavka obrazovanja u RH) – u nadležnosti sveučilišta, veleučilišta i visokih škola
- *stručno priznavanje* (u svrhu pristupa tržištu rada u RH) – u nadležnosti AZVO
- *priznavanje razdoblja studija* (radi završavanja visokoškolskog obrazovanja u RH nakon započetog studija u inozemstvu) – u nadležnosti sveučilišta, veleučilišta i visokih škola

Nacionalni ENIC/NARIC ured

- izvještajni centar o mobilnosti i priznavanju IVK
- djeluje unutar AZVO-a
- provodi stručno priznavanje IVK
- dio europske mreže informacijskih centara (ENIC i NARIC mreže) potiče mobilnost davanjem informacija o hrvatskom te inozemnim visokoškolskim sustavima
- sudjeluje u nizu europskih projekata
- važan sugovornik u kreiranju/unapređivanju sustava priznavanja kvalifikacija u RH

Stručno priznavanje IVK (i)

- ✓ omogućavanje JEDNAKOG PRISTUPA VREDNOVANJU svim strankama po osnovi postignutih znanja i vještina
- ✓ FORMALNO POTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI IVK u svrhu općeg pristupa tržištu rada u RH
- ✓ u obzir se uzima isključivo stupanj postignutih ZNANJA I VJEŠTINA koji je stečen kvalifikacijom bez usporedbe nastavnih programa
- ✓ NE DODJELJUJU SE AKADEMSKE STUPNJEVI, NAZIVI ili bilo kakve druge titule
- ✓ ukoliko zahtjev ne ispunjava uvjete, podastiru se dokaze o istima
- ✓ obavljanje postupka priznavanja u definiranom roku – 2 mjeseca
- ✓ kriteriji za priznavanje jasno su definirani i transparentni
- ✓ pravno obvezujuće rješenje o priznavanju
- ✓ neupravni dokument - pojašnjenje o kvalifikaciji

Stručno priznavanje IVK (ii)

- ✓ zaprimanje i obrada zahtjeva za priznavanje IVK (unos podataka u bazu, pregled dokumentacije ...)
- ✓ vrednovanje IVK:
 - akreditacija institucije
 - akreditacija studijskog programa
 - trajanje studijskog programa
 - uvjeti upisa
 - razina obrazovanja u državi izdavanja
 - prava u državi izdavanja
 - usporedba s razinom obrazovanja u RH (ukoliko je moguće)
- ✓ pravno obvezujući dokument – rješenje o priznavanju IVK
- ✓ žalba – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Stručno priznavanje IVK (iii)

- ✓ jednom izvršeno pozitivno vrednovanje određene IVK ne podliježe ponovnom vrednovanju već vrijedi za sve sljedeće slučajeve priznavanja istih IVK

Kvalifikacija čije se priznavanje traži treba odgovarati prethodnoj u sljedećim elementima:

- institucijom koja je izdala dokumente
- nastavnim planom i programom
- nazivom stečene kvalifikacije
- godinom upisa studijskog programa

Priznavanje kvalifikacija u RH

Nacionalni ENIC/NARIC ured

Postupak stručnog priznavanja

→ **Upute za pokretanje postupka stručnog priznavanja IVK**

Pojašnjenje hrvatskih i inozemnih visokoškolskih kvalifikacija

Propisi

Kontakt

Česta pitanja

Shema studija u RH

UNESCO Portal o priznatim visokim učilištima

Upute za pokretanje postupka stručnog priznavanja IVK

Prije pokretanja postupka preporučamo pročitati informacije dostupne u okviru [Čestih pitanja](#).

- 1. POPUNITI OBRAZAC ZAHTJEVA**
- 2. PRIKUPITI DOKUMENTE POTREBNE ZA STRUČNO PRIZNAVANJE IVK**
- 3. UPLATITI NAKNADU ZA TROŠKOVE POSTUPKA**
- 4. DOSTAVITI DOKUMENTE**

Postupak stručnog priznavanja IVK

Zaprimanje zahtjeva za priznavanje

Verifikacija cjelovitosti predmeta

Verifikacija dokumentacije

Provjera statusa institucije i studijskog programa

Vrednovanje IVK

Odluka o priznavanju IVK

Nacionalni kvalifikacijski okviri

Instrument koji pomaže da se opiše i shvati raznovrsnost

- međusobno uklapanje kvalifikacija u samom sustavu i između sustava
- sve kvalifikacije u postojećem obrazovnom sustavu
- međusobno artikuliranje kvalifikacija
- vertikalna i horizontalna mobilnost studenata unutar sustava
- ishodi učenja
- svi parametri postavljeni dovoljno jasno unutar sustava, kako bi bili razumljivi strancima
- dodatni instrument za olakšavanje priznavanja/prepoznavanja inozemnih kvalifikacija

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO)

Reformska uloga HKO-a:

- ✓ uređuje cjeloviti sustav kvalifikacija u Hrvatskoj – obuhvaća cijelu obrazovnu vertikalnu
- ✓ kvalifikacije su temeljene na ishodima učenja i opisane mjerljivim pokazateljima odgovarajuće razine (deskriptori)
- ✓ jasno prikazivanje kvalifikacija i njihovo povezivanje s EQF i QF-EHEA-om
- ✓ jača se sustav osiguravanja kvalitete kroz standardizaciju procedura i postupaka te uspostavljanje jasnih kriterija i standarda za sve vrste učenja (formalno, neformalno i izvanformalno)
- ✓ promovira se partnerstvo s ključnim dionicima, a posebice kroz povezivanje obrazovanja i tržišta rada

Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO)

Korisnost HKO-a:

- ✓ za hrvatske građane s kvalifikacijama
 - na tržištu rada: Izvješćem o povezivanju kvalifikacije iz RH prepoznate na europskom tržištu rada
 - za nastavak obrazovanja: priznavanje prethodnog učenja, formalnog, informalnog i neformalnog (RPL) – ali uz snažan sustav osiguravanja kvalitete
- ✓ za poslodavce:
 - razumljive kompetencije koje su stečene i provjerene prije stjecanja kvalifikacije
 - kompetencije usklađene s potrebama tržišta rada
- ✓ za obrazovne ustanove na svim razinama:
 - povećavaju atraktivnost kroz provjerenu i priznatu kvalitetu ustanova i programa
 - uređeni sustav obrazovanja

Priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija (i)

- Direktiva 2005/36/EZ od 7. rujna 2005. godine o uzajamnom priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija
- Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (listopad 2009. godine)

Priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija (ii)

Nacionalni ENIC/NARIC ured

- kontakt točka - građanima i kontakt točkama ostalih država ugovornica EEP-a pruža informacije o priznavanju stručnih kvalifikacija, informacije o nacionalnom zakonodavstvu kojim se uređuju regulirane profesije i bavljenje tim profesijama, uključujući i socijalno zakonodavstvo te po potrebi etička pravila
- vodi bazu podataka koja sadržava:
 - popis reguliranih profesija u RH s naznakom razine stručne kvalifikacije koja se zahtijeva za obavljanje regulirane profesije i nadležnim tijelom za priznavanje inozemne stručne kvalifikacije
 - podatke o rješenjima u postupku priznavanja
 - podatke o pokrenutim žalbenim postupcima
 - popis osoba nadležnih tijela zaduženih za davanje potrebnih podataka te popunjavanje baze podataka podacima iz djelokruga nadležnog tijela
 - popis nadležnih strukovnih organizacija ili drugih nadležnih tijela

Priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija (iii)

Odgovornost za podatke u bazi:

- svaka nadležna institucija (odgovorna osoba) odgovorna je za podatke koje unosi u bazu:
 - kontakt podaci
 - (pravni) propisi
 - informacije o priznavanju
- Nacionalni ENIC/NARIC ured prati održavanje baze, odnosno redovitost ažuriranja podataka i ne odgovara za točnost upisanih podataka

Priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija (iv)

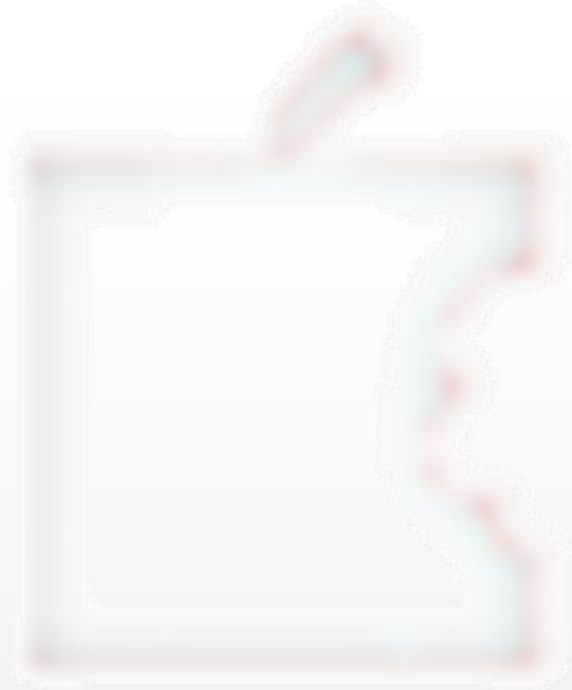
Trenutačna situacija

- stručno priznavanje kvalifikacija
(Agencija za znanost i visoko obrazovanje)
- priznavanje specijalizacije/staža/stručnih ispita
(nadležna ministarstva)
- izdavanje dozvole za obavljanje profesije
(nadležne komore)

Nacionalni ENIC/NARIC ured statistički podaci

- ✓ od 2004. godine do danas – preko 13 000 zahtjeva za stručno priznavanje IVK
- ✓ preko 1500 upita godišnje

86% hrvatski državljani, 14% strani državljani (5% državljani BiH, 7% državljani EU, 2% ostali)

Hvala na pažnji!

www.azvo.hr